

ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА СЪДА (десети състав)

30 април 2020 година(*)

„Преюдициално запитване — Член 53, параграф 2 и член 99 от Процедурния правилник на Съда — Околна среда — Електрическа енергия, произведена от вятърна и слънчева енергия — Директива 2009/28/ЕО — Насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници — Член 3, параграф 3, първа алинея, буква а) — Задължителни общи национални цели — Членове 16 и 17 от Хартата на основните права на Европейския съюз — Свобода на стопанската инициатива — Право на собственост — Общи принципи на недопускане на дискриминация, на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания — Такса за производството на енергия от възобновяеми източници — Явна частична некомпетентност на Съда“

По съединени дела С-818/19 и С-878/19

с предмет преюдициални запитвания, отправени на основание член 267 ДФЕС от Върховен касационен съд (България) и от Софийски районен съд (България) с определения от 25 октомври и 3 декември 2019 г., постъпили в Съда съответно на 6 ноември и 3 декември 2019 г., в рамките на производствата по дела

„Марвик-Пъстрогор“ ЕООД

срещу

Държавата, представлявана от министъра на финансите,

и

„Родес - 08“ ЕООД

срещу

Народно събрание на Република България,

Държавата, представлявана от министъра на финансите,

СЪДЪТ (десети състав),

състоящ се от: I. Jarukaitis, председател на състава, E. Regan (докладчик) и C. Lycourgos, съдии,

генерален адвокат: J. Kokott,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, да се произнесе с мотивирано определение на основание член 53, параграф 2 и член 99 от Процедурния правилник на Съда,

постанови настоящото

Определение

- 1 Преюдициалните запитвания се отнасят до тълкуването на член 3, параграф 3, първа алинея, буква а) от Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и

впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/ЕО и 2003/30/ЕО (ОВ L 140, 2009 г., стр. 16), на членове 16 и 17 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), както и на принципите на недопускане на дискриминация, на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания.

- 2 Тези запитвания са отправени в рамките на два спора — единият на „Марвик-Пъстрогор“ ЕООД с държавата, представлявана от министъра на финансите, а другият на „Родес - 08“ ЕООД с държавата, както и с Народното събрание на Република България (наричано по-нататък „българският парламент“), по повод на възстановяването на такса за производството на енергия от възобновяеми източници.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Член 1 от Директива 2009/28, озаглавен „Предмет и приложно поле“, предвижда:
- „Настоящата директива установява обща рамка за насърчаването на енергията от възобновяеми източници. С нея се задават задължителни национални цели за общия дял на енергия от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия, както и за дела на енергията от възобновяеми източници в транспорта. [...]“.
- 4 Член 2 от тази директива е озаглавен „Определения“ и във втора алинея, буква к) от него се посочва:
- „[...]“
- к) „схема за подпомагане“ означава всеки инструмент, схема или механизъм, прилагани от държава членка или група държави членки, които насърчават използването на енергия от възобновяеми източници чрез намаляване на себестойността на тази енергия, увеличаване на цената, на която може да бъде продадена, или увеличаване, посредством задължение за енергия от възобновяеми източници или по друг начин, на обема на покупките на такава енергия. Това включва, но не се ограничава до инвестиционни помощи, данъчни облекчения или намаления, връщане на платени данъци, схеми за подпомагане на задължението за използване на възобновяеми източници на енергия, включително тези, при които се използват зелени сертификати, и схеми за пряко ценово подпомагане, включително преференциални тарифи и премийни плащания“.
- 5 Член 3 от посочената директива, озаглавен „Задължителни общи национални цели и мерки за използване на енергия от възобновяеми източници“, предвижда:

„1. Всяка държава членка гарантира, че нейният дял на енергия от възобновяеми източници, изчислен в съответствие с разпоредбите на членове 5—11, в брутното крайно потребление на енергия през 2020 г. е най-малко равен на нейната обща национална цел за дела на енергията от възобновяеми източници през тази година, посочен в третата колона на таблицата от приложение I, част А. Такива задължителни общи национални цели съответстват на цел от най-малко 20-процентен дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия в Общността през 2020 г. За да се постигнат по-лесно целите, установени в настоящия член, всяка държава членка популяризира и насърчава енергийната ефективност и енергоспестяването.

2. Държавите членки въвеждат ефективно определени мерки, предназначени да гарантират, че делът на енергията от възобновяеми източници се равнява на или надвишава посочения дял в индикативната крива, съдържаща се в приложение I, част Б.

3. За да постигнат целите по параграфи 1 и 2 от настоящия член, държавите членки може, *inter alia*, да прилагат следните мерки:

а) схеми за подпомагане;

[...]“.

6 Член 13 от същата директива, озаглавен „Административни процедури, правила и кодекси“, гласи:

„1. Държавите членки гарантират, че националните правила относно разрешителните, сертификационните и лицензионните процедури, прилагани по отношение на централите, както и свързаните с тях инфраструктури за преносни и разпределителни мрежи, за производство на електроенергия, топлинна енергия или енергия за охлаждане от възобновяеми източници, както и по отношение на процеса на преобразуване на биомаса в биогорива или други енергийни продукти, са пропорционални и необходими.

По-специално държавите членки предприемат необходимите стъпки, за да гарантират, че:

[...]

д) административните такси, плащани от потребители, проектантите, архитекти, строители, монтажници и доставчици на оборудване и системи, са прозрачни и се обуславят от разходите; [...]

[...]“.

7 Приложение I към Директива 2009/28, озаглавено „Национални общи цели за дела на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия през 2020 г.“, посочва в част А националните общи цели на всяка от държавите членки, в това число Република България, като за посочената година тази цел е 16 %. Част Б от това приложение се отнася до индикативната крива, посочена в член 3, параграф 2 от тази директива.

Българската правна уредба

Конституцията на България

8 Член 151, алинея 2 от българската конституция гласи:

„Решенията на Конституционния съд се обнародват в „Държавен вестник“ [на Република България] в 15-дневен срок от приемането им. Решението влиза в сила три дни след обнародването му. Актът, обявен за противоконституционен, не се прилага от деня на влизането на решението в сила“.

Закон за енергията от възобновяеми източници

9 Членове 35а—35в от Закона за енергията от възобновяеми източници (наричан по-нататък „ЗЕВИ“) влизат в сила на 1 януари 2014 г.

10 Член 35а от ЗЕВИ гласи:

„(1) За производството на електрическа енергия от вятърна и слънчева енергия се събира такса.

(2) Размерът на таксата по ал. 1 се определя по следната формула:

$$\text{ТПЕЕ} = \text{ПЦ} \times \text{КИЕЕ} \times 20 \%,$$

където:

ТПЕЕ е такса за производство на електрическа енергия;

ПЦ е преференциалната цена по чл. 31, ал. 1 без данъка върху добавената стойност;

КИЕЕ е количеството изкупена електрическа енергия от обществения доставчик и от крайните снабдителите по чл. 31, ал. 5.

(3) Производителите на електрическа енергия от вятърна и слънчева енергия са задължени за таксата по ал. 1“.

11 Член 35б от ЗЕВИ предвижда:

„(1) Таксата по чл. 35а се удържа и внася от обществения доставчик, съответно от крайния снабдител.

[...]

(4) Дължимата такса се внася в държавния бюджет [...]“.

12 Член 35в от ЗЕВИ гласи:

„(1) За невнесената в срок такса по чл. 35а се начислява и дължи лихва в размер на законната лихва [...]

(2) Таксата по чл. 35а не подлежи на възстановяване.

[...]“.

Закон за Конституционен съд

13 Член 22 от Закона за Конституционен съд предвижда:

„(1) С решението си съдът се произнася само по направеното искане. Той не е ограничен с посоченото основание за несъответствие с Конституцията.

(2) Актовете, обявени за неконституционни, не се прилагат.

(3) При актове, постановени от некомпетентен орган, Конституционният съд обявява тяхната нищожност.

(4) Възникналите правни последици от акта по ал. 2 се уреждат от органа, който го е постановил“.

Споровете в главните производства и преюдициалните въпроси

Дело C-818/19

14 С решение № 13 от 31 юли 2014 г. по дело № 1/2014, влязло в сила на 10 август 2014 г., Конституционният съд (България) обявява за противоконституционни членове 35а—35в от ЗЕВИ, тъй като таксата, въведена с тези разпоредби, установява за производителите на електрическа енергия от вятърна и слънчева енергия задължение за безвъзмездно плащане, срещу което не получават никаква услуга. Освен това според посочения съд таксата нарушава свободата на стопанска инициатива и принципа на равенство, тъй като само тази категория производители на електрическа енергия са задължени да заплащат същата.

15 След посоченото решение „Марвик-Пъстрогор“, дружество по българското право, производител на електрическа енергия от вятърна и слънчева енергия, предявява искове срещу държавата пред Софийски градски съд (България) за връщане на таксите, събрани на основание член 35а от ЗЕВИ за производството на тази електрическа енергия за периода от 1 януари 2014 г. до 10 август 2014 г., и за заплащане на мораторна лихва за периода от 11 октомври 2014 г. до 30 март 2016 г.

- 16 В подкрепа на исковете дружеството упреква българския парламент, че не е изпълнил задължението си, съдържащо се в член 22, алинея 4 от Закона за Конституционен съд, да отстрани в срок неблагоприятните правни последици от обявения за противоконституционен законодателен акт.
- 17 С решение от 5 октомври 2017 г. Софийски градски съд (България) отхвърля исковете, тъй като решението на Конституционния съд има действие само занапред съгласно член 151, алинея 2, изречение последно от българската конституция и до постановяването на това решение таксата е имала правно основание.
- 18 С решение от 6 ноември 2018 г. Софийски апелативен съд отхвърля подадената от „Марвик-Пъстрогор“ жалба против това решение.
- 19 Дружеството подава касационна жалба против въззивното решение пред Върховния касационен съд (България). В подкрепа на касационната жалба то сочи, че в съответствие с практиката на Съда, произтичаща по-специално от решение от 10 април 2008 г., *Marks & Spencer (C-309/06, EU:C:2008:211, т. 35)*, всяка държава членка е длъжна да върне на лицата данъците, събрани в нарушение на правото на Съюза.
- 20 Запитващата юрисдикция отбелязва, че в рамките на своята компетентност Конституционният съд е разгледал единствено противоречието на въведената с членове 35а—35в от ЗЕВИ такса с българската конституция. Той обаче не е разгледал дали тя е в противоречие с правото на Съюза. Поради това запитващата юрисдикция трябва да разреши въпроса дали посочената такса е била въведена в нарушение на член 3, параграф 3, първа алинея, буква а) от Директива 2009/28, на член 16 от Хартата, закрепващ свободата на стопанската инициатива, както и на принципите на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания. Ако това е така, държавата дължи връщането на въпросната такса на извъндоговорно основание, без значение от кой момент поражда действие решението на Конституционния съд.
- 21 При това положение Върховният касационен съд решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:
- „Следва ли задължението на държавите членки, предвидено в чл. 3, параграф 3, [първа алинея,] буква „а“ от Директива [2009/28], за създаване на схеми за подпомагане за постигане на целите по параграфи първи и втори на същия член, както и свободата на стопанска инициатива по чл. 16 от [Хартата] и принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания, да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба като тази в главното производство, с която се налага допълнителна такса за производство на енергия от възобновяеми източници?“.
- Дело C-878/19**
- 22 От 22 октомври 2012 г. Родес - 08, дружество по българското право, производител на електрическа енергия от слънчева енергия, експлоатира фотоволтаична електроцентраля в Средец, област Стара Загора (България).
- 23 На 14 декември 2010 г. дружеството сключва с „ЕВН България Разпределение“ АД, единствен оператор на електроразпределителната система на територията на тази област, договор за изкупуване на електрическа енергия, съгласно който последното се задължава в продължение на 20 години да придобива по преференциална цена, определена от компетентните национални органи, произвежданата от тази централа електрическа енергия.
- 24 След решението на Конституционния съд, посочено в точка 15 от настоящото определение, Родес - 08 предявява искове, на първо място, срещу българския парламент, а при условията на евентуалност, срещу държавата, пред Софийския районен съд, за връщане на таксите, събрани от държавата на основание членове 35а—35в от ЗЕВИ за производството на тази електрическа енергия за периода от 1 януари 2014 г. до 25 август 2014 г., и за заплащане на мораторна лихва за периода от 1 януари 2014 г. до 27 декември 2018 г.

- 25 В подкрепа на исковете дружеството упреква българския парламент, че е приел законодателен акт, в случая закона за допълнение на ЗЕВИ с членове 35а—35в, в противоречие не само с българската конституция, но и с правото на Съюза. Всъщност въведената такса за производство на енергия от възобновяеми източници противоречала на целите на Директива 2009/28, тъй като с нея се затруднявало производството на такава екологична енергия, което Директивата целяла да насърчи. Поради това отговорността на държавните органи можела да бъде ангажирана въз основа на утвърдената практика на Съда съгласно решение от 19 ноември 1991 г., *Francovich* и др. (С-6/90 и С-9/90, EU:C:1991:428).
- 26 Освен това спорната такса нарушавала принципа на недопускане на дискриминация, тъй като се прилага само за производителите на електроенергия от вятърна и слънчева енергия, както и принципа на оправданите правни очаквания, понеже засяга очакваната възвръщаемост на инвестицията от продажбата на електроенергията, произвеждана от фотоволтаичната централа, на преференциална цена през периода 2010—2035 г. Поради това таксата била в противоречие с членове 16, 17, 20 и 21 от Хартата. Следователно разглежданото по това дело положение се различавало от разглежданото от Съда в решение от 20 септември 2017 г., *Elecdey Carcelen* и др. (С-215/16, С-216/16, С-220/16 и С-221/16, EU:C:2017:705).
- 27 За разлика от това българският парламент поддържа, че от посоченото решение следва, че държавите членки са свободни да облагат електричеството, произведено от възобновяеми източници, стига да изпълняват задължението, предвидено в Директива 2009/28, за постигане на националните цели относно дела на възобновяемата енергия в общото производство.
- 28 Запитващата юрисдикция констатира, че макар членове 35а—35в от ЗЕВИ да са обявени за противоконституционни, в българската правна доктрина и съдебна практика съществува спор по въпроса дали вредите, причинени от закон, който противоречи на българската конституция, следва да се обезщетяват за периода, през който този закон все още не е бил обявен за противоконституционен.
- 29 При това положение Софийският районен съд решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:
- „Следва ли чл. 16 и чл. 17 от [Хартата], принципите на недискриминация, правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания, установени в правото на Европейския съюз, както и чл. 3, пар. 3, б. „а“ на Директива [2009/28] да се тълкуват в смисъл, че допускат национална уредба като тази в главното производство, съгласно която се въвежда такса за производството на електрическа енергия от вятърна и слънчева енергия, когато:
- тази такса се прилага само по отношение на производителите на електрическа енергия от вятърна и слънчева енергия,
  - тази такса се прилага спрямо производители на електрическа енергия от вятърна и слънчева енергия, които преди въвеждането на таксата са сключили договори с електроразпределително дружество със срок от двадесет години и съгласно които цената, на която се закупува електроенергията, не може да се променя?“.
- 30 С решение на председателя на Съда от 28 януари 2020 г. дела С-818/19 и С-878/19 са съединени за целите на устната фаза на производството и на съдебното решение.

По преюдициалните въпроси

- 31 С поставените въпроси запитващите юрисдикции искат по същество да установят дали член 3, параграф 3, първа алинея, буква а) от Директива 2009/28, членове 16 и 17 от Хартата, както и принципите на недопускане на дискриминация, на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, въвеждаща такса за производството на енергия от възобновяеми източници.

- 32 В съответствие с член 53, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда, когато разглеждането на определено дело очевидно не е от неговата компетентност, той може във всеки един момент, след изслушване на генералния адвокат и без да провежда докрай производството, да реши да се произнесе с мотивирано определение.
- 33 Освен това, съгласно член 99 от същия процедурен правилник, когато преюдициалният въпрос е идентичен с въпрос, по който Съдът вече се е произнесъл или отговорът на този въпрос се налага недвусмислено от съдебната практика, Съдът може във всеки един момент да се произнесе с мотивирано определение по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат.
- 34 Тези разпоредби следва да се приложат по настоящите дела.
- 35 На първо място, що се отнася до тълкуването на член 3, параграф 3, първа алинея, буква а) от Директива 2009/28, следва да се отбележи, че Съдът вече е дал отговор на подобен въпрос в решение от 20 септември 2017 г., *Elecdey Carcelen* и др. (C-215/16, C-216/16, C-220/16 и C-221/16, EU:C:2017:705).
- 36 Както постановява Съдът в това решение, съгласно член 1 от Директива 2009/28 тя има за цел да установи обща рамка за насърчаването на производството на енергия от възобновяеми източници, като задава по-специално задължителни национални цели за общия дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия (решение от 20 септември 2017 г., *Elecdey Carcelen* и др., C-215/16, C-216/16, C-220/16 и C-221/16, EU:C:2017:705, т. 26).
- 37 Така по силата на член 3, параграф 1 от Директива 2009/28 държавите членки са задължени да гарантират, че дялът на енергията от възобновяеми източници в брутното им крайно потребление на енергия през 2020 г. е най-малко равен на общата национална цел, определена в част А от приложение I към тази директива, която трябва да съответства на цел от най-малко 20-процентен дял на енергията от възобновяеми източници (решение от 20 септември 2017 г., *Elecdey Carcelen* и др., C-215/16, C-216/16, C-220/16 и C-221/16, EU:C:2017:705, т. 27).
- 38 Освен това в съответствие с член 3, параграф 2 от тази директива държавите членки са длъжни да въведат ефективно определени мерки, предназначени да гарантират, че техният дял на енергията от възобновяеми източници се равнява или надвишава посочения дял в „индикативната крива“, съдържаща се в част Б от приложение I към посочената директива (решение от 20 септември 2017 г., *Elecdey Carcelen e.a.*, C-215/16, C-216/16, C-220/16 и C-221/16, EU:C:2017:705, т. 28).
- 39 Съгласно член 3, параграф 3, първа алинея, буква а) от Директива 2009/28 за постигането на тези цели държавите членки могат да прилагат „схеми за подпомагане“ по смисъла на член 2, втора алинея, буква к) от нея и следователно да приложат по-конкретно инвестиционни помощи, данъчни облекчения или намаления и връщане на платени данъци или да наложат задължение за използване на енергия от възобновяеми източници (решение от 20 септември 2017 г., *Elecdey Carcelen* и др., C-215/16, C-216/16, C-220/16 и C-221/16, EU:C:2017:705, т. 29).
- 40 При все това следва да се приеме за установено, че нито една от посочените разпоредби не забранява на държавите членки да наложат такса за производството на енергия от възобновяеми източници (вж. по аналогия решение от 20 септември 2017 г., *Elecdey Carcelen* и др., C-215/16, C-216/16, C-220/16 и C-221/16, EU:C:2017:705, т. 30).
- 41 Както се установява от самия текст на член 3, параграф 3, първа алинея от Директива 2009/28, и по-специално от думата „може“, държавите членки нямат каквото и да е задължение да прилагат схеми за подпомагане с оглед на насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници, нито пък а fortiori — ако решат да приложат такива схеми — те да бъдат под формата на данъчни облекчения или намаления (решение от 20 септември 2017 г., *Elecdey Carcelen* и др., C-215/16, C-216/16, C-220/16 и C-221/16, EU:C:2017:705, т. 31).

- 42 Следователно държавите членки разполагат с право на преценка относно мерките, които считат за подходящи за постигането на задължителните общи национални цели, определени в член 3, параграфи 1 и 2 от Директива 2009/28 във връзка с приложение I към нея (решение от 20 септември 2017 г., *Elecdey Carcelen* и др., C-215/16, C-216/16, C-220/16 и C-221/16, EU:C:2017:705, т. 32).
- 43 Поради това предвидената в член 3, параграф 3, първа алинея, буква а) от Директива 2009/28 възможност за държавите членки да приложат схеми за подпомагане с оглед на насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници, евентуално под формата на данъчни облекчения или намаления, не предполага по никакъв начин забрана за облагане на предприятията, които разработват подобни източници на енергия, по-конкретно на производителите на електрическа енергия от вятърна и слънчева енергия (вж. по аналогия решение от 20 септември 2017 г., *Elecdey Carcelen* и др., C-215/16, C-216/16, C-220/16 и C-221/16, EU:C:2017:705, т. 33).
- 44 Член 13, параграф 1, втора алинея, буква д) от Директива 2009/28 също не е пречка за въвеждането на такава такса, тъй като посочената разпоредба само ограничава въздействието върху съответните потребители на разходите, свързани с предоставянето на услуги в рамките на някои административни процедури (вж. по аналогия решение от 20 септември 2017 г., *Elecdey Carcelen* и др., C-215/16, C-216/16, C-220/16 и C-221/16, EU:C:2017:705, т. 34—36).
- 45 От това следва, че нито член 3, параграфи 1—3 от Директива 2009/28 във връзка с член 2, втора алинея, буква к) и с приложение I към тази директива, нито член 13, параграф 1, втора алинея, буква д) от нея забраняват на държавите членки да наложат такса за производството на енергия от възобновяеми източници (вж. по аналогия решение от 20 септември 2017 г., *Elecdey Carcelen* и др., C-215/16, C-216/16, C-220/16 и C-221/16, EU:C:2017:705, т. 37).
- 46 Макар действително да не може да бъде изключена вероятността такава такса да направи по-непривлекателно производството и използването на вятърната и слънчевата енергия, както и да затрудни нейното разработване, заложено като цел в член 194, параграф 1, буква в) ДФЕС, и следователно да доведе до неспазване от страна на съответната държава членка на определената в част А от приложение I към Директива 2009/28 задължителна обща национална цел, това би довело най-много до нарушение от тази държава членка на нейните задължения на основание на тази директива, без обаче въвеждането на подобна такса да може само по себе си да се счита за противоречащо на посочената директива, тъй като държавите членки разполагат с право на преценка относно начина на постигане на посочената цел, при условие че спазват основните свободи, гарантирани с Договора за функционирането на ЕС (вж. в този смисъл решение от 20 септември 2017 г., *Elecdey Carcelen* и др., C-215/16, C-216/16, C-220/16 и C-221/16, EU:C:2017:705, т. 38—40).
- 47 Впрочем това тълкуване се потвърждава от правното основание за приемането на тази директива.
- 48 Действително, тъй като посочената директива, както вече беше отбелязано в точка 36 от настоящото определение, има за цел да установи обща рамка за насърчаването на производството на енергия от възобновяеми източници, законодателят на Съюза е използвал обикновената законодателна процедура, предвидена в член 95, параграф 1 ЕО (понастоящем член 114, параграф 1 ДФЕС) за приемането на мерки за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки при създаването и функционирането на вътрешния пазар (вж. по аналогия решение от 7 ноември 2019 г., *UNESA* и др., C-80/18—C-83/18, EU:C:2019:934, т. 49).
- 49 Съгласно самия текст на член 95, параграф 2 ЕО (понастоящем член 114, параграф 2 ДФЕС) обаче, член 95, параграф 1 (понастоящем член 114, параграф 1 ДФЕС) не се прилага за данъчните разпоредби (вж. по аналогия решение от 7 ноември 2019 г., *UNESA* и др., C-80/18—C-83/18, EU:C:2019:934, т. 50).
- 50 Следователно, тъй като Директива 2009/28 не представлява мярка за сближаване на данъчните разпоредби на държавите членки, тя не би могла да се прилага към национална правна уредба,

която въвежда такса за производството на енергия от възобновяеми източници, и следователно да не допуска такава такса (вж. по аналогия решение от 7 ноември 2019 г., UNESA и др., C-80/18—C-83/18, EU:C:2019:934, т. 51 и 52).

- 51 На второ място, що се отнася до тълкуването на членове 16 и 17 от Хартата, уреждащи съответно свободата на стопанската инициатива и право на собственост, както и на принципите на недопускане на дискриминация, на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания, следва най-напред да се припомни, че член 51, параграф 1 от Хартата предвижда, че нейните разпоредби се отнасят за държавите членки единствено когато те прилагат правото на Съюза.
- 52 Посочената разпоредба потвърждава постоянната практика на Съда, съгласно която основните права, гарантирани в правния ред на Съюза, трябва да се прилагат във всички случаи, уреждани от правото на Съюза, но не и извън тези случаи (вж. по-специално решения от 7 ноември 2019 г., UNESA и др., C-80/18—C-83/18, EU:C:2019:934, т. 38 и от 19 ноември 2019 г., А. К. и др. (Независимост на дисциплинарната колегия на Върховния съд), C-585/18, C-624/18 и C-625/18, EU:C:2019:982, т. 78).
- 53 В този смисъл, когато дадено правно положение не попада в приложното поле на правото на Съюза, Съдът няма компетентност да го разгледа и евентуално посочените разпоредби на Хартата сами по себе си не биха могли да учредят такава компетентност (вж. по-специално решение от 7 ноември 2019 г., UNESA и др., C-80/18—C-83/18, EU:C:2019:934, т. 39 и цитираната съдебна практика).
- 54 В същия смисъл, що се отнася до принципите на недопускане на дискриминация, на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания, следва да се припомни, видно от постоянната практика на Съда, че само когато приемат мерки, чрез които прилагат правото на Съюза, държавите членки трябва да спазват общите принципи на това право, сред които се числят по-специално посочените принципи (вж. в този смисъл решение от 11 юли 2019 г., Agrenergy и Fusignano Due, C-180/18, C-286/18 и C-287/18, EU:C:2019:605, т. 28 и цитираната съдебна практика).
- 55 От това следва, че приложимостта на членове 16 и 17 от Хартата, както и на принципите на недопускане на дискриминация, на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания може да бъде констатирана само ако посочени от запитващите юрисдикции разпоредби от правото на Съюза, различни от тези на Хартата, са приложими по делата, предмет на главните производства.
- 56 В случая обаче, от една страна, от данните, с които разполага Съдът, е видно, че разглежданите по тези дела положения са изцяло вътрешни, тъй като от тях отсъства какъвто и да е презграничен елемент, а от друга страна, от точки 36—50 от настоящото определение следва, че Директива 2009/28 не е приложима към национална правна уредба, въвеждаща такса за производството на енергия от възобновяеми източници.
- 57 При това положение, след като в акта за преюдициално запитване не е уточнен никакъв друг акт от правото на Съюза, който тази правна уредба да прилага, няма как да се счита, че с приемането на същата уредба Република България е приложила правото на Съюза по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата, както и на съдебната практика, припомнена в точки 52 и 54 от настоящото определение (по аналогия вж. по-специално решение от 7 ноември 2019 г., UNESA и др., C-80/18—C-83/18, EU:C:2019:934, т. 53).
- 58 От това следва, че Съдът е очевидно некомпетентен да отговори на преюдициалните въпроси, доколкото се отнасят до тълкуването на членове 16 и 17 от Хартата, както и на принципите на недопускане на дискриминация, на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания.
- 59 С оглед на това на поставените въпроси следва да се отговори, че член 3, параграф 3, първа алинея, буква а) от Директива 2009/28 трябва да се тълкува в смисъл, че същият допуска

национална правна уредба, въвеждаща такса за производството на енергия от възобновяеми източници.

- 60 Съдът е очевидно некомпетентен да отговори на тези въпроси в частта относно тълкуването на членове 16 и 17 от Хартата, както и на принципите на недопускане на дискриминация, на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания.

По съдебните разноски

- 61 С оглед на обстоятелството, че за страните в главните производства настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващите юрисдикции, последните следва да се произнесат по съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (десети състав) определи:

- 1) Член 3, параграф 3, първа алинея, буква а) от Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/ЕО и 2003/30/ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че същият допуска национална правна уредба, въвеждаща такса за производството на енергия от възобновяеми източници.
- 2) Съдът на Европейския съюз е очевидно некомпетентен да отговори на въпросите, поставени от Върховния касационен съд (България) и Софийския районен съд (България) в частта относно тълкуването на членове 16 и 17 от Хартата на основните права на Европейския съюз, както и на принципите на недопускане на дискриминация, на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания.

Съставено в Люксембург на 30 април 2020 година.

Секретар

Председател на десети
състав

A. Calot Escobar

I. Jarukaitis

---

* Език на производството: български.